

**राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत राज्यातील
विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांचे गोदाम दुरुस्ती
कार्यक्रम अंमलबजावणीबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र. : राकृवियो २००८/प्र.क्र.१३४/२१-स
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
मंत्रालय, मुंबई - ३२
दिनांक : १३ जानेवारी, २००९

वाचा : १) कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.पुरक-१००८/प्र.क्र.४३/राकृवियो कक्ष,
दिनांक १९ सप्टेंबर २००८.

प्रस्तावना :- राज्यातील विविध कार्यकारी सोसायटींकडे सुमारे पाच हजार गोदामे आहेत. सदर गोदामांपैकी काही गोदामे नादुरुस्त असल्यामुळे त्यांचा वापर होत नाही. सदर गोदामांचा वापर शेतकऱ्यांच्या शेतीमाल साठवणुकीकरीता करणे शक्य असल्याने सदर गोदामांची दुरुस्तीची कामे करून घेणे अत्यावश्यक ठरते. तसेच या गोदामांचा वापर कृषि पणन मंडळ व इतर बँकांकडून शेतमाल तारण योजना राबविण्यासाठी सुध्दा करता येऊ शकेल. सदर योजना राबविण्यासाठी राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत संदर्भांकित शासन निर्णयानुसार रु.२०.०० कोटी कृषि पणन मंडळाकडे वर्ग करणेबाबत मंजूरी प्राप्त झालेली आहे. योजना राबविण्यासाठीच्या मार्गदर्शक सुचना सहकार व पणन विभागामार्फत विहीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती त्यानुसार सदरच्या सुचना विहीत करण्यात आलेल्या असुन या सोबत जोडण्यात आलेल्या आहेत.

शासन निर्णय :-

१. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीच्या (State Level Sanctioning Committee) दिनांक ४/१२/२००७ रोजी झालेल्या पहिल्या बैठकीत राज्यातील विविध कार्यकारी सोसायटीयांकडील सुमारे १२ लाख मे.टन क्षमतेच्या पाच हजार गोदामांच्या दुरुस्तीसाठी (रेज्युव्हेशन) आवश्यक असलेल्या रु.१००.०० कोटी पैकी पहिल्या टप्प्यामध्ये एक हजार गोदामे दुरुस्तीसाठी (रेज्युव्हेशन) रु.२०.०० कोटी मंजूर करण्यात आलेले आहेत.
२. सदरची योजना महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, पुणे यांचे मार्फत राबविण्याचा निर्णय राज्यशासनाने घेतलेला असुन या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, पुणे यांची नोडल एजन्सी म्हणुन नेमणुक करण्यात येत आहे.
३. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत या योजनेकरीता प्राप्त होणाऱ्या निधीमधुन ही योजना राबविण्यात यावी.

४. सदरची योजना राबविण्यासाठी कृषि पणन मंडळास प्रशासकिय खर्च, जाहिरात व प्रसिध्दी, नकाशे व अंदाजपत्रके तयार करणे कामी आर्किटेक्ट / सिव्हील इंजिनीअर्स यांची फी अदा करणे व इतर अनुषंगिक खर्चासाठी प्राप्त होणाऱ्या निधीच्या जास्तीत जास्त १०% परंतु प्रत्यक्ष खर्चापेक्षा जास्त नाही अशी रक्कम सर्व्हिस चार्जेस म्हणून घेण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.
५. या योजनेची अंमलबजावणी, संनियंत्रण, मुल्यमापन, तसेच सोबत जोडलेल्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार विहीत पध्दतीने राज्यातील विविध कार्यकारी सोसायटींकडील गोदामांची दुरुस्तीची कामे पुर्ण करुन घेणे, सदर निधीच्या विनीयोगाचे विनीयोग दाखले शासनास सादर करणे, त्याचप्रमाणे निधीचा वापर राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजुरी समितीच्या व केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार करणे इ. बाबतची कार्यवाही नोडल एजन्सी म्हणुन महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळाने करावी.

या योजनेच्या अंमलबजावणी विषयक सविस्तर मार्गदर्शक सुचना या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या आहेत.

सदर शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करुन देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेताक २००९०१२०११२६३१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशाने व नावाने,

(श्रीकांत चं. आंडगे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

प्रति,

१. प्रधान सचिव (सहकार व पणन), मंत्रालय, मुंबई - ३२.
२. प्रधान सचिव (नियोजन), मंत्रालय, मुंबई - ३२.
३. प्रधान सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई - ३२.
४. प्रधान सचिव (जलसंधारण), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
५. प्रधान सचिव (पदुम), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
६. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, म.रा., पुणे.
७. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, म.रा., पुणे.
८. कृषि पणन संचालक, म.रा., पुणे.
९. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, गुलटेकडी, मार्केटयार्ड, पुणे.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, म.रा. छोट्या शेतकऱ्यांचा कृषि व्यापार संघ, पुणे.
११. सर्व जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था

राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत राज्यातील विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांचे गोदाम दुरुस्ती कार्यक्रम अंमलबजावणीच्या मार्गदर्शक सुचना.

अॅक्रिडेशन ऑफ पॅक गोडाऊन्स अंतर्गत राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत १००० गोडाऊन साठी मंजूर करण्यात आलेला रु.२०.०० कोटी निधीचा राज्यातील विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांच्या गोदाम दुरुस्ती व देखभाल, अनुषंगिक स्थापत्य व विद्युत विषयक कामे तसेच संगणकीकरण कामे कृषि पणन मंडळास सेवा शुल्क यासाठी निधीचा वापर करता येईल. सदर योजनेची अंमलबजावणी करताना नोडल एजन्सी म्हणुन कृषि पणन मंडळाच्या कामकाजाचे स्वरूप खालील प्रमाणे राहिल.

१. सदर योजनेची व्याप्ती विचारात घेता सदरचे काम करुन घेण्यासाठी गोदामांची संख्या, कामासाठीचा कालावधी, निधीची उपलब्धता व विनीयोग या सारख्या बाबी विचारात घेऊन गोदामांचे जिल्हा / विभागनिहाय गट तयार करुन आर्किटेक्ट / इंजिनीअर्स यांची नेमणुक करुन त्यांचे मार्फत कामे करुन घेण्यात यावी.
२. आर्किटेक्ट / कन्सल्टिंग इंजिनीअर्स यांच्या कामाचे स्वरूप (उदा.साईट व्हिजिट करणे, सर्व्हे करणे, प्लॅन-एस्टीमेट-टेंडर तयार करणे, कॉन्ट्रॅक्टर अंतिम करणे संदर्भात प्राप्त टेंडरची छाननी करुन अभिप्राय देणे, कामाचे मार्क आऊट देणे, कामाचे सुपरव्हिजन करणे, कॉन्ट्रॅक्टरची बिले एम.बी. तयार करुन सर्टिफाय करणे. इ.इ.) विचारात घेऊन कन्सलटन्सी चार्जेस निश्चित करण्याचे अधिकार व त्यासाठी येणारा खर्च सदर योजनेच्या रक्कमेमधुन करण्याचे अधिकार महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळास राहतील.
३. वि.का.स.संस्थांच्या गोदामासंदर्भातील माहिती खालील नमुन्यामध्ये कृषि पणन मंडळाने मागणी केलेल्या पत्राच्या दिनांका पासुन १ महिन्याच्या आंत कृषि पणन मंडळाकडे पाठविण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था यांची राहिल.

क्र.	वि.का.स. संस्थेचे नाव	गोदामाचे ठिकाण	गोदाम संख्या	गोदाम निहाय क्षमता (मे.टन)	गोदामाचा सध्याचा वापर	गोदाम नादुरुस्त असल्यास त्याचा तपशिल

४. वरील प्रमाणे माहिती प्राप्त झाल्यानंतर नियुक्त केलेल्या आर्किटेक्ट / इंजिनीअर्स यांचेकडुन गोदामांना प्रत्यक्ष भेट देऊन करावयाच्या दुरुस्ती कामासंदर्भात पहाणी / सर्व्हेक्षण करुन घेणे, दुरुस्ती व देखभाली अंतर्गत फ्लोअरींग, प्लॅस्टरींग, रुफिंग, कलरिंग, फेन्सिंग, गेट, रोड्स / पार्किंग, कल्व्हट्स या व अनुषंगिक स्थापत्य व विद्युत विषयक बाबी विचारात घेऊन कामाचे नकाशे व अंदाजपत्रक तयार करुन घेणे किंवा गोदाम दुरुस्तीअंतर्गत नमुना दर्शक नकाशे व अंदाजपत्रक (टिपिकल प्लॅन व एस्टीमेट) तयार करुन घेणे व सदर एस्टीमेटनुसार निविदा मागविणे संदर्भात कार्यवाही करुन कामे पुर्ण करुन घेण्यात यावी.

५. निविदा मंजूर करुन ठेकेदारास कामाचे आदेश दिल्यानंतर, बांधकामाचे मार्कआऊट, कामाचे सुपरव्हिजन, ठेकेदार यांचे रनिंग अकाऊंट बिल / फायनल बिल प्रमाणित करुन घेणे, कंप्लिशन सर्टिफिकेट घेणे या सारखी कामे आर्किटेक्ट / इंजिनीअर यांचेकडुन करुन घेणे व अनुदान निधी विनियोग दाखला आर्किटेक्ट यांचेकडुन प्रमाणित करुन शासनास सादर करणे.
६. कृषि पणन मंडळाचे वरील प्रमाणे नमुद केलेले कामकाजाचे स्वरुप, त्यासाठी कृषि पणन मंडळाची वापरात येणारी यंत्रणा, आर्किटेक्ट व इंजिनीअर यांचे कामाचे स्वरुप, या सारख्या बाबी विचारात घेऊन कृषि पणन मंडळाचे सर्व्हिस चार्जेस, आर्किटेक्ट / इंजिनीअर्स यांचे कन्सलटन्सी चार्जेस तसेच जाहिरात व प्रसिध्दी व इतर अनुषंगिक खर्च भागविण्यासाठी सदर योजनेच्या मंजूर निधीमधुन दुरुस्तीच्या कामासाठी आवश्यक निधी सेवा शुल्क म्हणून कृषि पणन मंडळाने ठेवावी. हा निधी कामाच्या खर्चाच्या १० % पेक्षा कमी राहिल.
७. कामकाजाची अंमलबजावणी करीत असताना वेळोवेळी येणाऱ्या अडचणीनुरूप योजनेच्या कामकाजामध्ये अनुषंगीक फेरबदल करण्याचे अधिकार कृषि पणन मंडळास राहतील.
८. प्रकल्प राबवित असतांना प्राधान्याने MCX / NCDEX च्या स्पॉट एक्सचेंजच्या कार्यक्षेत्रातील वखार महामंडळाच्या गोदामाच्या जवळील वि.का.स. संस्थांचे गोदाम घ्यावे. दुरुस्तीच्या खर्चानंतर उरलेल्या रक्कमेचा वापर इलेक्ट्रॉनिक कनेक्टिव्हिटी व संगणकीकरणासाठी करण्यात यावा.
९. ज्या वि.का.स. संस्था मालतारण योजना घेतील फक्त अशाच गोदामांचा समावेश योजनेत करण्यात यावा, यासाठी वि.का.स. संस्थेच्या संचालक मंडळांचा ठराव घेण्यात यावा.
१०. वरील कार्य पध्दती व त्यातील सर्व अटी व शर्ती वि.का.स. संस्थांना मान्य असल्याचा समावेश वरील क्रमांक ९ मधील ठरावात घेण्यात यावा.
